בס"ד

קול החינוך

בהכוונת גדולי התורה שליט"א

תשרי תשפ"ד
207
שנה ה-20

יו"ל ע"י 'ועד הורים'
למסירת מידע
ומשלוח מסמכים
טלפקס: 03-691-5752
דוא"ל: kol581562@gmail.com

אם אין גדיים אין תיישים

אלומות אור בצל ההזנחה הנפשעת במאבק להצלת תלמודי התורה

...ושוב שנה חדשה - התחלה חדשה.

"וכל ההתחלות קשות" (מכילתא יתרו יט, ה)

ומאי משמע - 'קשות'?

כאשר ההתחלה עומדת במקומה, במסלולה, בנתיב המתאים לה, אז גם אם ההתחלה קשה, ההמשך מובטח לטוב, להצלחה ולהתקדמות לעבר התכלית הנרצה.

לא כן, כאשר הבסיס עליו עומד האתגר, צולע ורעוע, בסיס שאין לו התחלה, הרי שכל ההמשך אין לו על מה שיסמוך, וההתחלה שלו אינו קשה כלל! אדרבה הוא חש במצג שוא של דילוג על ה'התחלה הקשה', ומדמה שצועד על משטח מרופד בשושנים רכים, חוגג ומתמוגג כאזרח רענן על הטוב שהוא שרוי בו...

תלמודי התורה - לאן?!

נהרות של דיו נשפכו על גבי גליונו, אודות המצב המחריד של תלמודי התורה העומדים בקצה התהום הפעורה, מצב שלא היה כמותו מאז החלו התתי"ם לחסות בצל משרד החינוך הכפרני.

קוראי 'קול החינוך' יעידו על כך, שכל נסיונות השכנוע האפשריים כבר נכתבו שחור ע"ג לבן, דברים קשים ודברים רכים; תובנות חינוכיות ופרקטיות; אזהרות מצוקי ארץ זיע"א, כל אלו הופיעו בכל צורה אפשרית, במטרה אחת ויחידה לחדור ללב המנהלים וההורים המוקפים ב'חשבונות הרבים' המקשים עליהם לקבל החלטות מתאימות וקריטיות, הנוגעות להצלת רבבות ילדי תשב"ר המופקדים בידם.

נקודות אור באפילה

החובה ליידע את הקוראים הנכבדים, שלמרות כל האכזבה מהמערכת הנוכחית המשתיקה את הצורך לזעוק זעקה גדולה ומרה ולהימלט מלפיתת הצבת של משרד החינוך, בכל זאת ישנן נקודות אור הדוחים הרבה מן החושך.

ב"ה וב"ש שזכינו וישנם יחידים רבים אשר רוח טהרה נגה עליהם והם אינם ממתינים לשעת האפס, וכאן ועכשיו מעבירים את ילדיהם לתלמודי תורה שאין להם שום זיקה למשרד החינוך, ועקב כך הם משוחררים מהגיליוטינה הממלכתית, ורבים אחרים עדיין תרים אחר דרכי הצלה להעביר את בניהם לתתי"ם כשרים.

במקביל, ישנם נסיונות של אברכים בעלי לב ומרץ המבינים היטב את חומרת המצב, הפועלים להקמת תלמודי תורה עצמאיים, למרות ההבנה שבכך הם קופצים לים ללא ידיעה מראש כיצד יוכלו לעמוד במטלה, אך תולים הם בטחונם בה' כנחשון בן עמינדב שקפץ לים סוף ולא עשה חשבונות מה יהיה כאשר המים יגיעו עד נפש, כי אם סמך על בורא עולם שלא יניחנו לאבדון, ואז נקרע הים.

ציבור היראים עומד ומייחל שאכן יקרה הדבר, והמחשבות הטובות הללו ייצאו לפועל, עיניו נשואות למרום בתפילה ובתקווה שהמהלך יעלה בידם ללא קשיים ומכשולות בדרך, ונפש צאצאיהם תהיה להם לשלל, בצעדם על מסלול בטוח במסילה העולה בית קל בדרך ישראל סבא.

ישנם מנהלים שונים שהחלטתם נחושה ויהי מה! הם לא ייכנעו ולא יוסיפו שום לימודים נוספים ולא יתנו לפיקוח להכתיב מאומה, וברגע המתאים הם ינתקו כל קשר עם משרד החינוך.

ואמנם, גם אם מחשבתם רצויה, אך ראוי שיעמיקו ויתבוננו, האם ברגע שהם ישכילו להבין שהנה הסוף הגיע ומוכרחים להודיע למשרד החינוך שהם מנתקים כל קשר עמם, האם אז כבר לא יהיה מאוחר?! האם יהיו אז בכושר לעמוד מול מערכת משומנת של פקידות ממשלתית עם איומים המגובים בחוק ו'תקנות החוק', דוגמת הדרישה להחזרת תקציבים; ביטול רשיון; לקיחת מבנה שקיבלו בעבר; הזמנה לשימוע וכיו"ב, שהמכנה המשותף של כל אלו, הינו כניסה ללוע הארי ועמידה במקום הניסיון, שאנו מוזהרים להתרחק מכך כדי שלא ליפול טרף בידי הזוממים לבלוע ולבלע את יהדותנו.

הוצאות בניו לתלמוד תורה

דומה, שנקודה אחת לא חודדה דיה עד היום.

חכמינו ז"ל הק' (ביצה טז.) אמרו: "כל מזונותיו של אדם קצובים לו מראש השנה ועד יום הכפורים חוץ מהוצאת שבתות והוצאת יום טוב והוצאת בניו לתלמוד תורה שאם פחת פוחתין לו

ואם הוסיף מוסיפין לו".

לאמור: אין שום חשבון ושיקול האמור להפריע ולעכב מלתת לבנים את הטוב והיקר ביותר בדרכי החינוך. הקצבה להוצאות בניו לתלמוד תורה, איננה רק שיכול לבחור בטוב ביותר העומד לפניו, כי אם שיש לו את הזכות (ואף החובה) לשאוף ליותר ולמקסימום שרק שייך, ללא כל שיקול כלכלי, שהרי חז"ל אמרו ש"אם מוסיף מוסיפין לו".

הוראת תורה זו, מתייחסת בדיוק לשאלה הניצבת בפני אותם הורים השואלים את עצמם "וכסף מנלן"?...

ואם כך אמרו חז"ל לתוספת והידור, בודאי ובודאי כאשר השאלה הניצבת מולם היא, האם לנטוש את דרכי החינוך הסלולות לנו מדור דור עד הנה ולהיכנע לרוצים לבלע את הדור הבא ח"ו, או לברוח בעוד מועד מהעגלה המתדרדרת ולהציל את נוסעיה בטרם יהיה מאוחר. כאשר גם אם לא היה מובטח לנו ש"אם הוסיף מוסיפין לו", והיה עלינו להגיע עד פת לחם עבור חינוך צאצאינו, גם אז היתה החובה לעשות כן, ק"ו כאשר מובטחים אנו מבורא עולם, שישיב לנו את כל ההוצאות עד הפרוטה האחרונה. ובודאי נעשה זאת בשמחה ובטוב ללב, ונרוויח בכפליים, גם חינוך טהור, וגם צ'ק מושלם על כל ההוצאות הכרוכות בכך.

למען ידעתיו!

מי יודע אם לא מן השמים ייעדו לדורנו את הניסיון הזה, להאמין באמונה שלימה, שאין מה לדאוג מאין יגיע הכסף לשלם שכר לימוד מוגדל עבור צאצאינו, גם אם בעיני שכלנו נראה שמצבנו הכלכלי עומד חלילה בפני קריסה, כאשר מכל כיוון שהשלטון נוגס בנו באמצעות סנקציות שהוטלו על מסרבי הגיוס לצבא כור ההיתוך, בכספים לישיבות; בהנחה בביטוח לאומי; בארנונה; ברכישת דירה ועוד, שכל אלו מסתכמים בסכומים גדולים, ובאם נאלץ לשלם שכר לימוד מוגדל עבור חינוך צאצאינו, נדמה לנו שיהיה זה הקש שישבור את גב הגמל...

ואכן בתוככי המחנה ישנם מי שחפצים ומתעקשים להטמיע אוירה מדכדכת זו, ומנסים להטיל מורך בלבנו שכאילו ללא הכספים הממשלתיים נגיע למצב של סגירת הישיבות והחיידרים, וזה הרי בודאי שאסור שיקרה, ולכן בעל כורחנו עלינו לבחור את ה'רע במיעוטו', וכך לפחות נציל את הניתן להציל.

לצערינו, המערכת הציבורית הנוכחית דהיום מורכבת מאלמנטים שההשקפות התורניות המזוקקות שהיו נחלת כל יהודי חרדי מאז ומעולם - אינה נחלתם. נעלמו מהם השגות מינימליות של אמונה, שככל שהיהודי משקיע יותר בחינוך בניו, אזי הוא קוצר בכפל כפליים, גם רוחנית וגם גשמית, כפי שהתורה מבטיחה ש"כל המוסיף מוסיפין לו" ולא יחסר לו כלום, והדבר מחייב כל אב ואם לחפש עבור בנם את החינוך הכי טוב והכי שמור, חינוך שהבעלים היחידים של המוסד החינוכי בו שוהה הנער הרך והטהור, הם יהודים יראי שמים שניתן לסמוך על הפיקדונות שמניחים אצלם.

מידת הבטחון במבחן

הכתוב מעלה על נס את בעל הבטחון בהקב"ה בתואר: "ברוך הגבר אשר יבטח בה' והיה ה' מבטחו". וביארו המפרשים שהפסוק מתייחס לשני מדרגות בביטחון: יש מי שסומך על ה'סיבה', בתקווה שהקב"ה יסובב, וגם זה הינו בטחון בה' במדרגה פחותה. לעומת זאת יש מי שהוא בדרגת "והיה ה' מבטחו", שלא מחשב ולא מדמיין שום רעיונות כיצד יתכן שתבוא הישועה, כי כל ה'מבטח' שלו הוא בהקב"ה.

דומה שבמצבנו אנו, אין לנו את הפריווילגיה ללכת מן הקל אל הכבד. המציאות בשטח, בנושא הגיוס והחינוך, מחנך אותנו ש'שוא תשועת אדם', והסנקציות האכזריות שהשלטון משית עלינו הינם ללא דרך לנטות ימין ושמאל.

[וחשוב לחדד את ההקבלה של שני הנושאים, הגיוס והחינוך, בהקשר לפשרות בגיוס וההשלכות על העתיד החינוכי של הצאצאים.

אותם רופפים ו/או קלי הדעת שאינם יכולים לעמוד ב'נסיון הסנקציות', ועקב כך נופלים למחנות המוות הרוחניים, הרי לא רק שמאבדים את יהדותם אלא שהם חורצים בכך את עתיד צאצאיהם, שכבר לא יהיו זקוקים ל'פורים שפיל' - ההצגה של "שחור לבן" המסכה שהוענקה לפורצי הגדר על מנת שירגישו קצת יותר בנוח מפני מצפונם המייסר / חבריהם / משפחותיהם / קהילותיהם הסולדים ממדי החאקי המגעילים. אך צאצאיהם של יוצאי ה'שחור לבן', כבר לא ירגישו שום פחיתות כבוד או רגשות אשמה להסתובב בריש גלי עם מדי הצבא המקוריים - וכמובן שצרעת האפיקורסות והדעות כוזבות שכבר פעפעו באבותיהם, בשירת התקווה היומית ובכל ההווי הצבאי הנלווה לשירותם, למרות הפיאות, הזקן, הציציות המתנופפות ברוח, והגארטל העוטף את החליפה ה'שחורה' והחולצה ה'לבנה' [שחור לבן]... תפרח בצאצאיהם ביתר שאת ויתר עוז, ויקום דור חדש אשר לא ידע את יוסף האומרים "בשרירות לבי אלך" על כל המשתמע ח"ו.]

האם ההיסטוריה תחזור על עצמה?

צריך להיות נאיבי לחלוטין לחשוב שהנה לפנינו יהדות חרדית פורחת ומשגשגת בלע"ה, עם ישיבות וכוללים לרוב, עם חיידרים ובתי ספר וסמינרים לבנות, בהם מתחנכים כחצי מיליון חניכים כן ירבו, ולא יתכן שתוך דור או שנים יקרה עמם מה שקרה עם צאצאי המשכילים הראשונים...

לצערינו הרב, איננו אנשי בשורה בנידון אך גם איננו רואי שחורות. מי שבקי ולו במעט בהיסטוריה היהודית, יודע שממש כך נראו פני הדברים בתחילתה של תנועת ההשכלה הארורה, היהדות פרחה ושגשגה להפליא. בתי המדרשות היו מלאים בלומדי תורה, היו מהם למדנים לא מעטים, הקפידו על קלה כבחמורה, אתרוג מהודר, מצה למהדרין, ואף היו מתוכם שחיברו חיבורים תורניים שאף הטעו גדולי תורה לתת להם את הסכמתם על ספרם (עד שהתגלה קלונם של המחברים וגדולי אותו הדור קידשו מלחמת קודש כנגד הפורצים והמחדשים), ועם הזמן נמחקה היהדות ממאות אלפים שנסחפו אחריהם אם באונס ואם ברצון ר"ל.

אין ספק, והדברים ברורים כשמש בצהרים, מי שלא ימלט את צאצאיו כעת ועכשיו מהעגלה המתדרדרת, יגיע היום שהוא יבכה על כך ויתחרט חרטה גמורה שלא השכיל להתגבר על הקשיים ולעשות מעשה, אלא שאז כבר יהיה ח"ו מאוחר מידי, או אז יווכח שאת הנעשה אין להשיב, כאשר לנגד עיניו יתייצבו בכלל ישראל שני כיתות: כת ראשונה שלמרות כל הקשיים והנסיונות קפצו לים והגיעו מים עד נפשם, אך אז הוא נבקע בפניהם, ובס"ד הם הובילו את צאצאיהם אל מעבר לים התהפוכות, ואילו הכת השניה הם אלו שהרגיעו את מצפונם באמרם, מה שיקרה עם בני קהילתי יקרה גם עם צאצאי, והציבור חזק דיו ומאומה לא יקרה אם יסטו מהדרך מעט פה ומעט שם, ולמעשה תהום תהיה פעורה בין הניצולים ובין צאצאי אלו שסמכו על הנס...

כן, כעת עדיין ניתן לבצע את השינוי! והחכם אשר עיניו בראשו לא ימתין לקהילה / למשפחה / לידידים, עליו להאזין לקריאה הנצחית: "מי לה' אלי!".

ידא אריכתא של משרד החינוך - במחנה!

יצויין כי ברגע שמשרד החינוך החל ליישם בשטח את הפיקוח הדורסני, החל מתחילת השנה שעברה (אלול תשפ"ה), ציבור המנהלים חש חרדה מול המתרחש, והחלו להישמע קולות קריאה להצלה ולהתכונן במעשים מול הידוק חגורת החנק.

אלא, שלדאבון לב, גורמים עלומים ושאינם עלומים שחששו מאיבוד התקציבים וממרד כללי של מנהלי החיידרים, דאגו להשקיט את השטח בטכניקות בזויות ושקריות, ואט אט עלה בידם להשחיל "היתרים" שונים ומשונים בנימוקים מתחכמים ומתעים, ומכל ה'ויצעקו' לא נותר מאומה.

המציאות הלזו מחרידה ומדאיגה ביותר, מאחר ומשרד החינוך מכריז באופן הכי נחרץ וברור, כי פניו להחרבת החינוך המקורי של תלמודי התורה, באמצעות הפיקוח והאיומים האגרסיביים. ועד שלא יעלה בידו לבצע זאת בפועל אין בדעתו להרפות.

וכאשר למרות ההשתקה הזדונית, עדיין נותרו כמה כיסי התנגדות שהמשיכו לזעוק 'עד מתי' וכי החובה להציל את ספינת החינוך, הגיעו הללו עם "טענה" מחודשת, שאין ברירה מאחר והחיידרים לא יוכלו לעמוד במעמסה של הפסד תקצוב בן 300 ש"ח לילד, עובדה שאינה נכונה כלל ועיקר, וכפי שניתן להיווכח בסמינרים, שבכיתות היותר גבוהות נדרשים ההורים לשלם אלפי שקלים, והם עושים זאת למרות הקושי שבדבר, ולמה ייגרע חינוך הבנים לתורה ומצוות שהיא בסיס כל יהדותם ועתיד אמונתם.

וכאשר עלתה ההצעה לפנות אל נדיבי עם שבחו"ל, ולבקש את עזרתם (כדי להקל על השכר לימוד של ההורים שיידרשו להוסיף), החליטו אותם גורמים להתעלם מתלמודי התורה הקורסים לידי משרד החינוך ולהתמקד רק בקיצוץ שמשרד החינוך עשה בתקציבי הישיבות וטענו שהיות וכעת עורכים מגביות לטובת הישיבות כדי להשלים את התקציבים שקיבלו (בערך 400 ש"ח לתלמיד לחודש), לא ניתן להעמיס עליהם כל מגבית נוספת.

"אם אין גדיים אין תיישים" (ירושלמי סנהדרין נא.)

האבסורד שבדבר, שאחז המלך הבין שעל מנת לעקור תורה

"יש דבר אחד שבו אין ירידת הדורות - תינוקות של בית רבן! הבל פיהם של ילדים שלא טעמו טעם חטא נשאר זך וטהור כפי שהיה בדורות הקדמונים"

דאגה כבדה מילאה את ליבו של הגאון רבי אשר רבינסקי זצ"ל, מתלמידיו של מרן ה"חפץ חיים" זי"ע. תלמוד התורה שהקים נקלע למצוקה כספית קשה. ההוצאות הלכו והצטברו, הקופה התרוקנה, והחשש לעתידם של הילדים הלומדים בו הפך ממשי.

לא נותרה בידו ברירה. הוא החליט ליטול את מקל הנדודים, לעבור מעיר לעיר ולהתדפק על דלתותיהם של נדיבי עם. אולי יצליח לגייס את הכסף שיאפשר להמשיך להשמיע את קולם של ילדי ישראל בבית המדרש.

אבל רגע לפני שיצא לדרך, נכנס אל רבו, ה"חפץ חיים". "רבי", שאל, "מה אומר לנדיבים? כיצד אסביר להם את גודל הזכות שבהחזקת תלמוד תורה?"

ה"חפץ חיים" שמע את השאלה ופניו אורו.

"אמור להם כך, השיב. "כולנו רואים את ירידת הדורות. מתנאים לאמוראים, מרבנן סבוראי לגאונים, מראשונים לאחרונים - דור הולך ודור יורד. וכבר אמרו חז"ל: 'אם ראשונים כמלאכים אנו כבני אדם, ואם ראשונים כבני אדם אנו כחמורים'."

ואז עצר ה"חפץ חיים" והוסיף דבר מפתיע: **"אבל יש דבר אחד שבו אין ירידת הדורות - תינוקות של בית רבן! הבל פיהם של ילדים שלא טעמו טעם חטא נשאר זך וטהור כפי שהיה בדורות הקדמונים"**, ואז הגביה ה"חפץ חיים" את קולו ואמר: **"אמור לאותם נדיבים: תארו לעצמכם שאתם תורמים לתלמוד תורה שבו לומדים עכשיו אביי ורבא בילדותם! שאתם זוכים להיות שותפים בהבל פיהם של תינוקות של בית רבן שלא טעמו טעם חטא".**

'מאיר עיני ישראל' ח"ב עמ' קמט

מישראל, אמר "אם אין גדיים אין תיישים" ועליו להיטפל ל'גדיים' ולסגור את בתי הכנסיות בהם לימדו תורה לילדי התשב"ר, ואז אין תקווה להמשך כלל ישראל, ואילו כיום הפכו את הסדר דואגים ל'תיישים' (לסכום הפעוט כנ"ל) גם במחיר וויתור על ה'גדיים', וכיצד חושבים הם שיהיו להם 'תיישים' כאשר יוותרו על ה'גדיים'?

מלבד שאין שחר לטענה זו, לא רק מפני שב"ה יש לנדיבי עם בחו"ל די והותר להחזיק את מוסדות התורה, כי אם שטענה זו סותרת את האמונה שהקב"ה הזן ומפרנס מקרני ראמים ועד ביצי כינים, ואומר 'לי הכסף ולי הזהב', יש בידו "גם" לפרנס ולכלכל את המתעקשים לחנך את צאצאיהם בדרך ישראל סבא.

וכי מי כלכל במשך אלפי שנים, מאז תקנת יהושע בן גמלא ועד היום, את כל תלמודי התורה שבכל הדורות? ובמאות השנים האחרונות, האם עלתה על דעת איש להיות סמוכים על ממשלות הגויים שיתקצבו את התתי"ם היהודיים? האם בליטא ובהונגריה, במרוקו ובתוניס, באוסטריה וברוסיה, בבגדד ובמצרים, בלונדון ובפריז, במומבאי ובתימן, לא היו תלמודי תורה, ישיבות, בתי כנסיות ושאר מוסדות תורה וחסד עצמאיים שנלחמו על קיומם מידי חודש בחדשו? ובכל זאת עמדו על עמדם והעבירו את לפיד אש התורה כנתינתה מסיני ללא שום זיוף ושינוי, ושמחו שהשלטונות מניחים להם להתנהל כחפצם!

בינו שנות דור

ואכן כאשר הגיעו המשכילים והרפורמים הארורים ואכלו קורצא בי מלכא, גרמו במלשינותם שהשלטונות דרשו הוספת לימודי חול וכך נהרסו עמודי התורה בהרבה מדינות, אך מעולם הבעיה הפיננסית לא גרמה לביטול התורה והחינוך השורשי בכלל ישראל!

ומאז שקמה הדמוקרטיה העולמית, והשלטונות החלו לתמוך ולסבסד את מוסדות החינוך למיניהם, החלה הבעיה של 'תלות תקציבית' בשלטון ודרישותיו. ואף שבעשרות השנים הראשונות לא היו כמעט דרישות, והשלטונות הניחו להתנהל בעצמאות חינוכית, אך הגיע היום ושונאי היהדות - שאליהם חברו משתפי פעולה שונאי תורה שבמקורם גדלו במחנה החרדי, (כפי שכך היה גם בזמן המשכילים) - מנצלים את הכח של בתי המשפט והבג"צ ומגישים עתירות מיתממות, "**היתכן שמתקצבים מוסדות שאינם מנחילים "ארגז כלים" לתלמידיהם כדי שיוכלו לכלכל את בני ביתם בהמשך חייהם**"? כאשר כמובן מטרתם היא להחדיר תכנים פסולים וכפרניים לתוככי המוסדות, על מנת לקלקל ח"ו את הדור הצעיר.

'מדינת ישראל' שכל תקומתה היא להיות "ככל הגויים בית ישראל" ח"ו, איננה זקוקה לארגוני השמאל והרפורמים בכדי להרוס את החברה החרדית. כל העתירות לבג"צ שוב ושוב במשך עשרות שנים נגד החינוך החרדי, וכאילו שהמערכת השלטונית דהיינו משרד החינוך ושאר משרדי הממשלה, הם גוף ידידותי לציבור החרדי ובפרט כאשר ה'ימין' בשלטון, הם רק למראית עין, ולמעשה קיימת כאן מערכת מסודרת של חלוקת עבודה:

ה'ערכאה המשפטית' היא השוט והמקל הדורש ממערכת החוק לבצע את ההחלטות שהם קיבלו, והממשלה באמצעות משרד החינוך מבצעת אותם באמצעות עטיפה ידידותית מגוונת של תקציבים ומצג שוא כאילו הם באים לקראתנו וחותרים להבנה בין הממסד למנהלי המוסדות החרדיים, בו בזמן שהאתגר המוצהר שלהם הוא להרוס את בתי החינוך, מגני הילדים ותלמודי התורה והישיבות, את בית יעקב ועד הסמינרים, באמצעות 'חינוך מחדש' להפוך את החברה החרדית לחברה המזדהה בהשקפותיה עם המפעל הציוני הכפרני על כל המשתמע.

משל ונמשל

מסופר על 'בית סוהר' שהיה נהוג באחת העיירות הנידחות באירופה. כאשר נתפס אדם בעוון כל שהוא, הובילוהו לבית סוהר שכלל קיר אבנים גדול, ובאמצעיתו שני חורים בהם הורו לאסיר להכניס את שני ידיו, ומעברו השני של הקיר נתנו לו לאחוז מקל ארוך בשני ידיו, והזהירוהו כי עליו להחזיק במקל ובשום פנים ואופן לא לעוזבו, וכך לא יכל ה'אסיר' להימלט.

עובר אורח שחלף במקום וראה את האסיר מחזיק בשארית כוחותיו את המקל, שאלו מדוע אינו עוזב את המקל ובורח לנפשו, ענהו ה'אסיר', שוביי הזהירוני לבל אעיז לעזוב את המקל...

צועקים ורועשים על האכזריות של משרד החינוך להתערב בחינוך החרדי! נכון, הם באמת אכזריים וכל מטרתם היא "ערו ערו עד היסוד בה", אך מי מחייב אותנו להמשיך ולהחזיק ב"מקל"? וכי אין באפשרותינו לעוזבו ולברוח לחוף מבטחים? מי קשר אותנו להיות תלויים בתקציבים המשעבדים? הרי אין דבר פשוט מכך: להתנתק! להפוך ליישות העומדת בפני עצמה שאף שלטון לא יוכל לה!

וכאן מגיע ה"אלא" הכואב: אוהב כסף לא ישבע כסף! (קהלת ה, ט) ישנם מנהלים ועוד בעלי אינטרסים, שאינם מוכנים לוותר על החיים הקלים של התקציבים השמנים, וגמרו אומר לגרור עמם את כל העגלה (המלאה) אלי תהום ח"ו.

הציבור בכללותו רוצה בטוב ושואף לטוב, ובכל נימי לבו ונפשו שואף להנחיל לצאצאיו אחריו תורה כנתינתה מסיני, אלא שקשה להם לקום ולעשות מעשה, מאחר והאווירה סביבם אינה איתם.

זאת ועוד, הם הורגלו מאז ומתמיד לסמוך על המערכת, ואכן אותה מערכת דואגת להטעות את הציבור שאינו מודע למתחולל מאחורי הקלעים, מאחר ומסתירים ממנו את המצב לאשורו.

אך מי שהתוודע ולו מעט מזעיר למתחולל, אם מעט יראת שמים יוקדת בלבו, אל לו להביט ימין ושמאל מה יאמר פלוני ומה יגיב אלמוני, עליו להתאזר בגבורה ולקיים "אם אין אני לי מי לי"! וכך להציל את דורותיו אחריו, שימשיכו בדרך הסלולה לנו מדורי דורות.

חכמות חיצוניות

באספקלריית גדולי הדורות זיע"א

טז

בעל רבינו בחיי זיע"א

"אין לך שום חכמה בעולם שאין בה פסולת וסיג"

ובמדרש לא בשמים היא... אין התורה מצויה אלא במי שמתעסק במלאכת שמים וכו', ועל חכמות אלו היה מזהיר ישעיה לישראל ואמר להן: **"למה תשקלו כסף בלוא לחם ויגיעכם בלוא לשבעה"** (ישעי' נה, ב), יאמר להם אתם שוקלים כסף ומפזרים ממון לקנות חכמות שאינן לחם ואין הנפש ניזונת בהן, או למה אתם יגעים ומאבדים כוחכם ומכלים ימיכם בדברים שלא תשבע נפשכם מהם, שמעו שמוע אלי ואכלו טוב היא התורה הנקראת לקח טוב, כי זהו הלחם האמיתי ושיהיה לכם לשבעה וכן תתענג בדשן נפשכם, כלומר בלחם הזה תתענג נפשכם בזיו העליון כמו שהגוף מתענג בדשן, וכן אמר דוד על תענוג הנפש **"כמו חלב ודשן תשבע נפשי"** (תהלים סג, ו), ומכאן שאין להתעסק בשאר חכמות אלא בעיקר - שהיא תורתנו.

צא ולמד משמואל שלא היה מתעסק בהם אלא במקום שאסור לדבר שם דברי תורה והוא מקום בלתי טהור, וכן אמרו רז"ל צא ובקש שעה שאינה לא מן היום ולא מן הלילה ולמד חכמה יוונית, **והטעם שמתוך עסק שאר החכמות יבוא האדם לפעמים בדת לידי נטיה מדרך האמת, כי אין לך שום חכמה בעולם שאין בה פסולת וסיג כי לכך נמשלות החכמות כולם לכסף**, כי הכסף ברוב יש בו סיגים ואינו כסף צרוף, אבל תורתנו כסף שאין בו סיג כלל, ולכך נמשלה לכסף צרוף, הוא שכתוב (תהילים יב) כסף צרוף בעליל לארץ מזוקק שבעתיים. פר' נצבים פרק ל'

מרן בעל המהר"ם שיק זצוק"ל

"סוברים שזה הצלחה באמת, אבל באמת היא שקר"

טעם על מנהג העולם שמברכין בניהם בברכת 'ישימך אלקים כאפרים ומנשה', למה לא מברכין שיהיה כאברהם יצחק ויעקב דמי לנו גדול מאבות הקדושים, ואמר שטבע האדם שרוצה לראות בהצלחת בניו, **אבל בעוה"ר בזמן הזה יש בני אדם שחושבין שרק אז יצליחו, אם ילמוד שפה נכרית שיוכלו לבוא בין השרים וסוברים שזה הצלחה באמת, אבל באמת היא שקר,** ועינינו רואות האיך הם מתנהגים בעבודת ד', האיך הם שומרים שבת וכדומה שעוברים כמעט על כל התורה, נמצא הם עצמם מביאין את בניהם לשאול תחתית, ויש לנו הוכחה גמורה שאין להשיב, מיוסף הצדיק שהיה מלך ואם היה רוצה בודאי היה אפרים ומנשה יכולים להיות שרים גדולים, אעפ"כ מה עשה? אפרים היה רגיל בתלמוד אצל יעקב כמ"ש רש"י, ומנשה מסתמא לא היה בכחו להיות ת"ח גדול והיה על ביתו כמ"ש רש"י, ובשעה שאדם מברך את בניו ומבקש הצלחתם יראה שיהיה או כאפרים או כמנשה.

ספר זכרון למהר"ם שיק

הגה"ח רבי ירוחם לייוואויץ' זצוק"ל ממיר

"כמה מלחמות צריך האדם לערוך על הצלת נפשו מפרכוס זה לחוד של קריאת ספר חיצון"

"אמרו חז"ל כשהיתה עוברת על פתחי תורה של שם ועבר יעקב רץ ומפרכס לצאת, עוברת על פתחי ע"ז עשו מבקש לצאת ותאמר למה זה אנכי ... הנה נוראות קא חזינן מזה כי אמנם כן, מפרכוס לבד אשר בא מחמת פתחן של ע"ז, כבר הרגיז כ"כ את דעתה של רבקה, וכבר אמרה נואש שאין לה עוד עצה ותחבולה לתקנם, לא יועיל כבר גם אם אפילו הוא בנה של רבקה ואב כיצחק. כחו של פרכוס גדול ועולה על גביהם...

יתעורר האדם מזה להתעשת על איזה פרכוס שהוא הבא אליו, למשל מקריאת ספר חיצון - כמה מלחמות צריך האדם לערוך על הצלת נפשו מפרכוס זה לחוד"... דעת תורה חלק ה', פר' ניצבים

הגאון רבי יוסף דינקלס זצוק"ל - בעל 'דעת יוסף'

זבובי מות יבאישו יביע שמן רוקח

פעם נתגלגל לידי הגאון רבי יוסף דינקלס זצוק"ל ספר המלקט מדברי רבותינו נגד לימודי השכלה, ומשעיין בו אמר, שעכשיו נתברר לו מה ששמע מהגאון רבי ברוך בער מקמניץ זצוק"ל בעל ה'ברכת שמואל', שאמר בשם מרן הגר"ח מבריסק זצוק"ל שכאשר מובא לפניו ספר לתת לו הסכמה, אם זה ספר בהלכה אז הוא עובר על הספר בעיון קל לראות את סגנון לימודו של המחבר, אך כאשר מובא לפניו ספר בענייני אגדות חז"ל, עובר הוא על כל הספר מראשו לסופו, ורק אז נותן את הסכמתו. ואמר רבי יוסף, שבספר זה הביא גם בשם רב אחד, כנראה מרבני אשכנז, שההשכלה היא דומה ל'אפס' שכאשר אדם כותב על הנייר הרבה 'אפסים' הכל הוא 'אפס' אך אם נוסיף את הספרה 1 בראש הרשימה הנה כל ה'אפסים' ייהפכו למיליונים... הנמשל מובן, שבעל המימרא התכוון להכשיר את השיטה של "תורה עם דרך ארץ" שבאם מוסיפים 'תורה' ללימודי חול והשכלה, אז יש ערך לכל ה'אפסים' (לימודי חול) ומשכך מבין הוא את הנהגתו של מרן הגר"ח מבריסק, שספר על ענייני אגדות, יש לעיין ולבדוק היטב מתחילתו ועד סופו, כי יתכן קלקול אחד שיבאיש את הספר כולו. מפי השמועה

ואלו הצאן מה חטאו שאתם מחדירים בלבם הערצה לרשעים?

"נשיא המדינה" י. הרצוג הוזמן ל"ביקור ממלכתי" בטלז סטון והתקבל בטקסי כבוד וחנופה בתלמודי תורה, כשהוא מוצג כדמות להערצה בעיני תשב"ר

בהודעה רשמית שהופצה בעיתונות נכתב: "נשיא המדינה פתח את שנת הלימודים החרדית בקריית יערים, במסגרת ציון 50 שנה להקמתה, וביקר בתלמודי התורה 'תפארת יהודה' ו'עטרת שלמה' בקריית יערים לרגל פתיחת שנת הלימודים החרדית, כשאת הביקור ליווה ראש המועצה המקומית קריית יערים יצחק רביץ".

ע"פ ההודעה, הביקור כלל טקסים מחפירים של חנופה והבעת כבוד ויקר לנשיא המדינה: **"תחילה, ביקר הנשיא בתלמוד התורה 'תפארת יהודה', שם קיבלו התלמידים את פניו בשירת 'וכל אשר יעשה יצליח'. בהמשך, ביקר בתלמוד התורה 'עטרת שלמה', נפגש עם התלמידים והצ טרף ללימוד גמרא".**

באחת הכיתות סיפר לתלמידים על סבו והציגו כמי ששילב מדע והלכה: **"סבי כתב המון ספרי הלכה, והיה לו גם דוקטורט בביולוגיה ימית. אין סתירה בין אמונה למדע - כך סבי האמין וכך גם אני. אני שמח להיות כאן איתכם בפתיחת שנת הלימודים, לראות אתכם לומדים ומשננים. שתהיה שנה טובה ובשורות טובות. תמשיכו ללמוד, לשאול שאלות, למצוא פתרונות. לשנן את התלמוד ולהביא הרבה גאווה להורים שלכם".**

אחד התלמידים שאל את הנשיא: "מה אתה מאחל לעם ישראל?" הנשיא השיב: **"אני מאחל לעם ישראל קודם כל אהבת ישראל ואחדות ישראל, פחות ריבים, פחות מהומות, והרבה יותר כבוד הדדי".**

לאחר מכן, באירוע לציון יובל להקמת קרית יערים, המשיך להשמיע באזני תושבי המקום את דעותיו המשובשות וההרסניות: **"אני חושב שזה לא במקרה שהישוב הוקם כאן, ונושא את שמו המיוחד. מן הגבעה הזאת עלה הארון לירושלים, ובאותם מדרונות עצמם, אלפי שנים לאחר מכן, נפרצה הדרך לירושלים בתש"ח, 1948, במלחמת העצמאות. וזה לא בכדי בעיניי שזה בלב יישוב חרדי - שנמצאת אנדרטה לאלוף בצה"ל, וילדים חולפים לידה בדרכם לתלמוד תורה. אני רואה בזה בשורה חשובה מאין כמותה. עם שיודע מאין הוא בא, יודע על מה נלחם, בשביל מי הוא נלחם. כפי שלימדו אותנו חז"ל, הספרא והסייפא ירדו כרוכים יחד מן השמיים".**

מאורע שכזה מהווה צעד מחפיר של שבירת חומות ההתבדלות בין ציבור היראים לבין הערכים הלאומיים והממלכתיים.

* * *

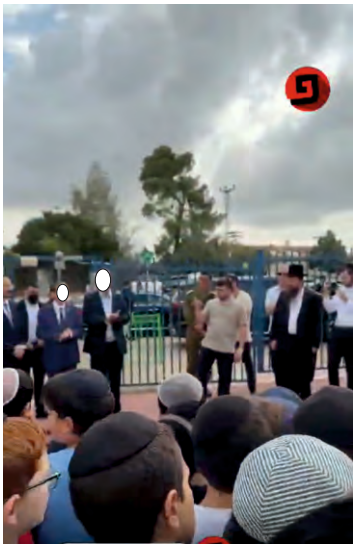
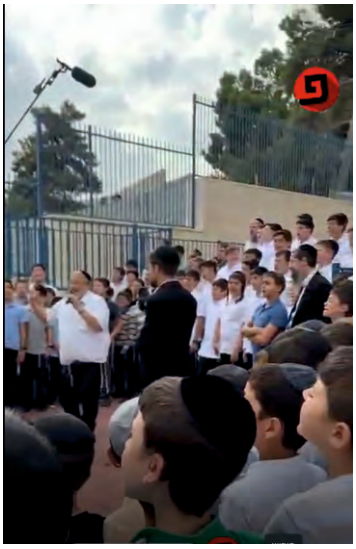
יצויין כי בשנים האחרונות התקיימו כמה ביקורים מסוג זה, כאשר לפני מספר חודשים הוזמן נשיא המדינה הרצוג, לבי קור ממלכתי וחגיגי ב'בית החזון איש', במהלכו כיבדוהו ב'קביעת מזוזה' לעיני המצלמות.

הביקור היווה אירוע נוסף בסדרת סיורים ומפגשים שעורך הרצוג במטרה לקדם **"חיבור בין מרכיבי החברה הישראלית"**, כמו גם שינוי פני החברה החרדית.

לפני כמה שנים ערך ביקור בתלמודי תורה וישיבות בבני ברק, כשהוא משמיע מהגיגיו בפני הילדים הרכים ובפני בני הישיבות, להם הטיף על הצורך להעריץ את המדינה והצבא.

הלב כואב לראות מוסדות חינוך המועלים בשליחותם לחנך דורות של בני תורה, תלמידי חכמים וגדולי תורה בקדושה ובטהרה. הביקורים המקוממים מחדירים בלבות התלמידים ערכים זרים ופסולים של הערצת סמלי המדינה, ושיתוף ושייכות עם העולם החילוני וערכיו הפסולים.

מעשים אלו מביאים לפגיעה אנושה בחינוך ילדי ישראל, ואין כל פלא שהורים רבים הגיעו בשנים האחרונות למסקנה שאין מנוס מלהעביר את ילדיהם לתלמודי תורה על טהרת הקודש.

"ופלא שיש כאלה גזירות היום על הציבור החרדי? אדרבה מפני שרוצים להתקרב אליהם ומחניפים להם - זה מה שמביא היום את כל הגזירות!"

דברי מחאה

אודות נתינת כבוד לרשעים והבאתם לפני תינוקות של בית רבן

מאת הגאון רבי יצחק זאב בהגרמ"ד הלוי סאלאווייציק שליט"א

ראש ישיבת 'בריסק'

נאמר בפני בני הישיבה חוהמ"ס תשפ"ז

בראשית דבריו האריך הגאון שליט"א ע"ד שחז"ל גזרו לבטל מצוות שופר שמא יעבירנו ד' אמות ברה"ר, ועל מצוות ערבה לא גזרו כן (סוכה מ"ג) ואף קבעו שלעולם לא יחול בשבת והוא מהירושלמי שעדיף שיחול ר"ה בשבת ולבטל שופר, מלבטל ערבה. ואף ששופר מן התורה ואילו ערבה מדרבנן, כתב הר"ן "מפני מחלוקת הבייסותין שלא היו מודים בה ולפיכך אף לאחר חורבן שאינה אלא זכר למקדש היתה חמורה להן מן השופר והיו רוצים שלא תתבטל לעולם". (וכן במעשה פרה אדומה עשו תקנות "להוציא מלבן של צדוקין") וכן הגאון שליט"א ביאר ענין "רגמוהו כל העם באתרוגיהן" והביא מהריטב"א "דכיון שהכירו בו שהוא צדוקי זהו כבודו של אתרוג לקדש בו השם לענין כזה".

הגאון שליט"א הביא את דברי הרמב"ם "בימי ר"ג רבו האפיקורוסין בישראל והיו מצירים לישראל ומסיתין אותן לשוב מאחרי השם, וכיון שראה **שזו גדולה מכל צרכי בני אדם** עמד הוא ובית דינו והתקין ברכה אחת שתהי' בה שאלה מלפני השם לאבד האפיקורוסין וקבע אותה בתפלה כדי שתהי' ערוכה בפי הכל".

חובת המלחמה וההתרחקות מהמינים הוא עד כדי מסירות נפש, כמבואר בגמ' (שבת קטז.) שאפי' אדם רודף אחריו להורגו ונחש רץ להכישו נכנס לבית ע"ז ואין נכנס לבתיהן של אלו. והביא ההלכה שס"ת שכתבו מין, ישרף עם האזכרות שבהו וכ' הרמב"ם "ומצוה לשורפו כדי שלא להניח שם לאפיקורוסים ולא למעשיהם". הגאון שליט"א האריך במקור ההלכה. והמשיך:

בדור שלנו כ"כ טועים בענין הזה, וכמה שרואים את הרשעות של הכופרים והאפיקורסים אז... שמעתי מספרים על מרן החזו"א שכובד בסנדקאות בחגא של הציונים ולא היו אמורים לומר תחנון מחמת הברית, והורה החזו"א לומר תחנון כדי להוציא מליבן של צדוקים, (בודאי תאם עם ההלכה, או שיצא בזמן תחנון או שפסק שבאמת צריכים לומר במצב כזה), הרי כולם ידעו שהחזו"א לא יבטל אמירת תחנון בגלל החגא שלהם, אלא כנראה שהיה כאלו, ואכן היו כאלו אף עם זקנים יפים... שסברו שא"צ לומר תחנון ואף לומר הלל, ולכן אע"פ שהיה סנדק ולא היו אמורים לומר תחנון הורה לומר תחנון כדי להוציא מליבם.

אז מה עושים היום בביתו של החזו"א, תלמידי החזו"א הקימו חיידר בביתו בבני ברק הנקרא "תשב"ר" כולם יודעים, הת"ת בעצם היה על טהרת הקודש שלא לוקחים כסף מהמדינה, והיה נקרא ת"ת באידיש, ובמרוצת השנים עשו עצות שהילדים לא יכולים אז רק הטייטשן יישארו באידיש, לא כ"כ משנה, אבל רשמי זה היה חיידר על טהרת הקודש ובאידיש שלא לוקחים כסף מהמדינה, אז מה עשו עכשיו, בביתו של החזו"א, כדי לקבל כסף של הציונים עשו "מוזיאון", כל אחד יכול לבוא ולבדוק את זה, זה קיבל שם "מוזיאון", כדי לקבל עוד תקציבים ממשרד כזה או אחר מהממשלה, ולא עוד אלא שכשפתחו את המוזיאון הם הביאו את נשיא המדינה שם, והם כיבודהו בקביעת מזוזה! ראיתי תמונות מזה. ואיני יודע אם הם קבלו לזה הסכמה של הרבנים שלהם או לא, כזה דבר נורא, **כזה שפלות נוראה, לא יאומן כי יסופר, בתוך ביתו של החזו"א, קצת דרך ארץ קצת כבוד לחזו"א!** היה שם חיידר והחיידר עדיין נשאר שם באותו בנין, אבל בקומה הראשונה נהיה מוזיאון, כדי לקבל תקציבים של עיריית בני ברק ומשרד התיירות ומשרד כזה או אחר, ולכן צריך להביא כופרים ולכבדם, במקום לקחת את כל הבניין של תשב"ר ולזרוק בראשו לנשיא של המדינה, לקחת את האתרוג ולזרוק לו בראש, זה מה שצריך לעשות! האם צריך בנין של תשב"ר? הבנין של תשב"ר מיועד לתורה ולרבוש"ע! הולכים ומכבדים רשע לילדי ישראל, ילדי ישראל ראו את זה! לתלות מזוזה... לתת לו את הניסוך המים שינסכו על רגליו... זה לא יאומן כי יסופר! מה קורה כאן? וכעת שמעתי שנשיא המדינה ביקר גם בתלמודי תורה בטלז סטון. **והרי כולם יודעים את הרשעות שלהם והשנאה שלהם והרדיפת הדת כעת, אבל כלום! כשזה מגיע לכסף הכל נגמר.**

בגמ' סוטה כתוב, שכלל ישראל אמרו לאגריפס המלך, (אגריפס המלך הרי לא היה אפיקורס ח"ו), אגריפס המלך זלגו עיניו דמעות, וכתוב במשנה שכשלקח הספר תורה עמד - ושבחוהו חכמים, מלך עומד ומקבל בשעת הקהל וקורא ויושב, אגריפס המלך וקראו עומד ושבחוהו חכמים, כשהגיע ל'לא תוכל לתת עליך איש נכרי', אמרו לו אל תצטער אגריפס אחינו אתה וכו', תנא משמיה דרבי נתן באותה

שעה נתחייבו שונאי ישראל כליה - שהחניפו לו לאגריפס, מיום שגבר אגרופה של חנופה נתעוותו הדינין ונתקלקלו המעשים. ותוס' מסביר שהיות והיה זה דבר עבירה והחניפו מיראתו ואינו חושש על יראת הקדוש ברוך הוא ועושה עין של מעלה כאילו אינו רואה, אז זה מחייב שונאי ישראל כליה ח"ו, אם מחניפים על דבר עבירה - אפילו על אדם כשר - אבל אם מחניפים על דבר שאינו בסדר אז מתחייבים כליה!

ומה נאמר שמכבדים רשעים ידועים אלא כדי לקבל מהם איזה כספים ולא מפני פחד אלא כדי להנות מסעודתו של אותו רשע, ולקבל עוד תקציב ועוד מליון, - זה היפך דעת תורה היפך הכל! מה החזון איש היה אומר ע"ז? (איני מדבר מה שהסבא היה אומר על זה) החזו"א, אין לו מנוחה בקברו ממעשה כזה שעושים בביתו! הרי לא יאומן כי יסופר, לא יאומן כי יסופר! **ופלא שיש כאלה גזירות היום על הציבור החרדי? אדרבה מפני שרוצים להתקרב אליהם ומחניפים להם - זה מה שמביא היום את כל הגזירות! נתחייבו שונאיהם של רשעים כליה זה על שהחניפו לרשעים, זה כתוב בגמרא, שיפסיקו להחניף לרשעים ולתת להם כבוד, לא להביא אותם למוסדות, ולא להביא אותם לפני ילדי ישראל, ללמד לכולם את הפסוק "הלא משנאיך ה' אשנא - תכלית שנאה שנאתים", - התכלית של השנאה! וכי לאדם שיש לו עליו תכלית שנאה יכול לכבד אותו, ולתת לו כבוד, ולתת לו לקבוע מזוזה, ולהביאו למוסדות? איפה הרגש היהודי?**

אוהבי ד' - כשאוהבים את ד', אזי - שנאו רע, ואז שומר נפשות חסידיו מיד רשעים יצילם, איך זה יהיה מיד רשעים יצילם - כשיהיה אוהבי ד' שנאו רע, כשישנאו את הרע ויכירו ברע מה הוא - אז יזכו ל'מיד רשעים יצילם'.

וזה מה שחז"ל לא רצו לבטל ערבה. שופר אפשר לבטל, לולב אפשר לבטל, אבל ערבה שמריח משהו שייכות לצדוקים, בשופו"א שזה לא יתבטל! וזה מה שדאגו וסידרו את הלוח שאף פעם לא יצא יום השביעי - הושענא רבא בשבת! שלא יהיה איזה חשש שיפריע למלחמה בצדוקים, במלחמה בצדוקים צריך ללכת עד הסוף, המלחמה עם הרשעים צריך להיות עד הסוף - זה דרך התורה האמיתית!

כעת שאנו עומדים בימי הסוכות שזה עניין של אהבת השם, אנו מצפים ומתברכים שהקב"ה יעזור ושיבנה ביהמ"ק. ידוע הסיפור עם מרנא מהרי"ל דיסקין שכישב בכלא הגיע אליו העורך דין כדי להצילו, הרי היה במצב של סכנה, וסובב את ראשו מפני שאסור להסתכל בפני אדם רשע, אדם נמצא בכלא ובא עורך דין לעזור לו מסובב ראשו ואינו חפץ להסתכל בפניו, ואאמו"ר היה אומר תמיד שזה מה שהצילו, שכשהגיעו לשופט אמר העורך דין, (היה עלילה שלימה שהמשכילים העלילו עליו בעניין איזה ירושה שגנב חלילה) איך אתה יכול לקחת אדם כזה ולחשוד בו שיעשה משהו נגד תורתו, הרי אתה רואה שכשאני באתי אליו לעזור לו ובגלל שאני רשע סבב את ראשו כדי שלא להסתכל בפני אדם רשע, זה דבר טבעי? זה הרי מראה כמה קדוש אדם זה שאינו יכול להסתכל בפני אדם רשע, והיה לזה משקל גדול במשפט מה שסובב ראשו, הוא לא היה מסוגל להסתכל על אדם רשע, הוא פשוט לא יכל לראות אדם רשע!

ידוע שכשבאו בסוכות להתברך אצל המהרי"ל דיסקין היה מברך לכל אחד שיזכה לישב בסוכת עורו של לויתן, שמעתי מאאמו"ר ששמע מרבי חיים מן (מלמד בת"ת עץ חיים), שהיה פעם בכותל והיה שם מיכל פינס, וחזרו מהכותל, שאל מיכל פינס את רבי חיים מן להיכן הולך, השיב אצל רבי יהושע לייב לברך גוט יו"ט, ומיכל פינס ידע שהברכה שלו לכולם היה שיזכו לישב בסוכת עורו של לויתן, והוא הרי היה שייגעץ ולץ אמר לרבי חיים בהלצה אתה הרי יודע שיאמר אותו ברכה שתזכה לישב בסוכת עורו של לויתן, אז מה יש לך ללכת אליו, ורבי חיים השיב אני כן הולך, ומ. פינס התלוה אליו, דפקו בדלת ופתח רבי יהושע לייב, אמר רבי חיים מן א גוט יו"ט, והשיב רבי יהושע לייב - גוט יו"ט - ושתזכה לישב בסוכת עורו של לויתן, - ומי שלא רוצה בכך אז אכן לא יזכה לזה, (הוא ידע מה הלך שם ולכן רמז מיד על זה).

ואני רוצה לומר, שכל אלו שחונפים לרשעים לא יזכו לשבת בסוכת עורו של לויתן! אין לי ספק בכך! כל אלו החונפים העטויים עם זקנים מכובדים והם מנהלי מוסדות, - אחד שחונף לרשעים כתוב שאינם זוכים לראות את פני השכינה, אם הם חונפים לרשעים איני מאמין שיזכו לשבת בסוכת עורו של לויתן!

עכ"פ את העולם לא נוכל לתקן, אבל לפחות קבוצה קטנה יזכרו את האמת שהיו כאלו שזעקו על זה, שזעקו את הפסוק "הלא משנאיך ד' אשנא ובתקוממיך אתקוטט תכלית שנאה שנאתים", שלפחות אלו לא יכשלו בכך, ואם יהיה ציבור קטן - זה בודאי יגן על הדור, ושאנו אכן נזכה בקרוב לישב בסוכת עורו של לויתן.

"וְהַמְשַׁבֵּחַ מַעֲשִׂים מְגֻנִּים, אוֹ מְהַלֵּל רְשָׁעִים - הוּא הָרָשָׁע הַגָּמוּר וְהַמְחַלֵּל אֶת עֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ"

וכך כותב רבינו יונה בספרו "שערי תשובה" (שער ג' אות קמ"ז):

...האיש הנקלה והנבלה מרים כסילים ומכבד ומשבח אותם. כי יש בכבוד החכמים והישרים תועלות גדולות. וכבוד הכסילים והרשעים מכשולים רבים ועצומים ...ונאמר מצרף לכסף וכור לזהב ואיש לפי מהללו (משלי כז. כא.) פירושו, מעלות האדם לפי מה שיהלל. אם הוא משבח המעשים והטובים והחכמים והצדיקים תדע ובחנת כי איש טוב הוא ושרש הצדק נמצא בו... והמשבח מעשים מגונים, או מהלל רשעים - הוא הרשע הגמור והמחלל את עבודת הש"י ...והמכשולות הנמצאים בכבוד הרשעים רבים וידועים. כי יש בכבודם חילול התורה והעבודה. והוא עון המכלה מנפש ועד בשר... כי רבים נמשכים אחריהם ואוחזים מעשיהם... כי המתחברים להם אף על פי שאינם עושים כמעשיהם מקבלים פורעניות כיוצא בהם".